

Muuntogeenisten lajikkeiden viljelystä on kerrottava etukäteen

(Helsingin Sanomat 8.12.2009)

”Viranomaiset ylläpitävät viljelijöistä ja viljelypaikoista rekisteriä.”

EU:ssa saa viljellä vain turvallisiksi todettuja ja hyväksytyjä muuntogeenisiä lajikkeita. Viljelyluvat ovat voimassa kaikissa jäsenvaltioissa. Suomessa luodaan nyt säännökset sille, millä ehtoilla muuntogeenisiä lajikkeita viljellään, ja luodaan perusta vastuukysymyksille sekä vahingonkorvauksille mahdollisten lajikkeiden sekoittumisvahinkojen varalta.

Kirjoituksessaan ”Lainmuutos voi viedä mehiläistarhaajilta ammatin” (HS Mielipide 24.11.) mehiläistarhaajat Hilka ja Jyrki Parikka sekä Pirjo ja Harri Tervonen totesivat, että ”lakiesitys mahdollistaa muuntogeenisten kasvien viljelyn niin, ettei viljelijällä ole velvollisuutta kertoa tietoja siitä, missä viljelmät sijaitsevat”.

Väite on sikäli virheellinen, että lakiesitys nimenomaisesti lähtee siitä, että muuntogeenisten lajikkeiden viljelystä tulee ilmoittaa etukäteen sekä viranomaisille että naapureille. Viranomaiset ylläpitävät viljelijöistä ja viljelypaikoista rekisteriä, jonka sisältämät viljelypaikkatiedot ovat julkisia.

Kirjoittajat esittävät huolen myös siitä, että elintarvikekäyttöön hyväksymättömän muuntogeenisen tärkkelysperunan siitepöly aiheuttaa hunajan saastumisen siten, että sitä ei voitaisi lainkaan käyttää elintarvikkeeksi.

Parhaillaan hyväksyttävänä oleva paperiteollisuuden tarpeisiin kehitetty peruna on arvioitu turvallisiksi myös elintarvikkeena ja rehuna, ja sen esiintyminen elintarvikeketjussa tulee hyväksyttäväksi samantahtisesti viljelyä koskevan päätöksen kanssa. Tällöin siis kyseinen lajike ei sekoittumistapauksissakaan aiheuttaisi uhkaa ihmisten tai eläinten terveydelle tai turvallisuudelle.

Myöskään perunan kukista peräisin oleva siitepöly ei olisi elintarvikkeeksi kelpaamatonta esimerkiksi joutuessaan hunajaan. Ei ole nähtävissä, että suomalaisen mehiläishoitajan tuottama hunaja voisi joutua kirjoittajien kuvaamalla tavalla myyntikieltoon. On myös huomattava, että vallitsevan tutkimustiedon valossa peruna ei ole tarhamehiläistä kiinnostava meden tai siitepölyn lähde.

Hunajan ja siitepölyn merkintäkysymykset ovat ongelmallisia. Siitepöly ei ole hunajan ainesosa, jolloin siitä ei voimassa olevan EU-lainsäädännön mukaan edellytetä hunaja pakkauksissa merkintöjä. Siitepölyn määrästä tai laadusta ei myöskään ole säädöksiä.

On huomattava, että siitepölyn määrä hunajassa on tavallisesti välillä 0,1–0,5 prosenttia. Muuntogeenisten ainesten ilmoittamiseen sovelletaan EU:n geenitekniikkalainsäädännön mukaista 0,9 prosentin kynnyсарvoa. Kysymys muuntogeenisistä kasveista peräisin olevan siitepölyn esiintymisestä hunajassa on parhaillaan keskusteltavana EU:ssa, tavoitteena löytää yhdenmukainen suhtautuminen muun muassa pakkausmerkintöihin.

Tero Tolonen
neuvotteleva virkamies

Leena Mannonen
kaupallinen neuvos
maa- ja metsätalousministeriö